Monitoring Diergezondheid

Pluimvee

Hoofdpunten Rapportage Tweede kwartaal 2017

Uitbraken van ILT in Nederland

In het tweede kwartaal was het nog rustig op het gebied van ILT. Via het Early Warning Systeem (EWS) werd één melding van een uitbraak bij leghennen zonder uitloop gedaan op basis van sectie-onderzoek bij GD. In juli tot en met de eerste week van september volgden echter negen EWS-meldingen van ILT-uitbraken, waarvan er acht met PCR-onderzoek waren bevestigd bij GD. De in totaal tien meldingen hadden betrekking op vier opfoklegbedrijven, twee vleesvermeerderingsbedrijven, twee vleeskuikenbedrijven, één legbedrijf en hobbypluimvee.

Gezamenlijk advies

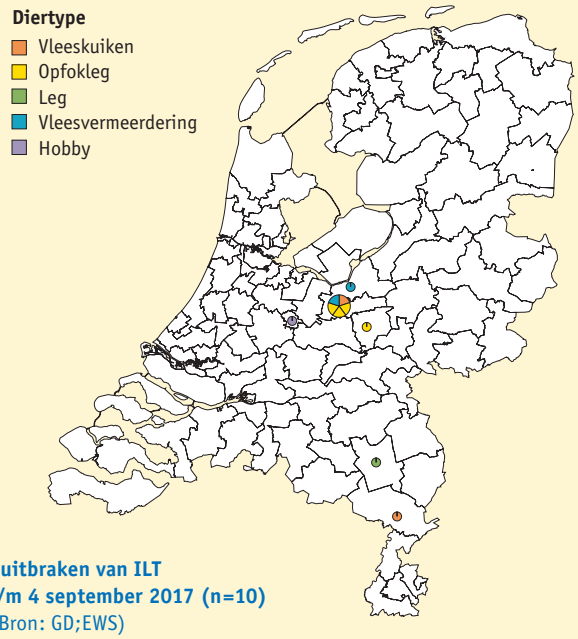
Aangezien het merendeel van de uitbraken plaatsvond in de Gelderse Vallei (zie kaartje), heeft GD op verzoek van de sector een bijeenkomst georganiseerd waarbij GD en pluimveedierenartsen gezamenlijk enkele adviezen hebben opgesteld om veehouders in de betrokken gebieden te helpen de infectiedruk van ILT-virus in hun omgeving te verminderen en om insleep van ILT-virus op hun bedrijf te voorkomen. Deze adviezen zijn per brief verstuurd naar de veehouders in de betrokken gebieden. Wilt u meer weten? Uw dierenarts of GD (tel. 0900-1770, optie 4) kan u informeren over de adviezen en de achtergronden ervan.

Belang Early Warning en voorkomen van insleep

In een pluimveedicht gebied kan de besmettingsdruk van het virus snel oplopen. Het is daarom belangrijk dat pluimveeziekten als ILT door uw dierenarts worden gemeld bij GD (Early Warning). Zo houden we elkaar op de hoogte van problemen in bepaalde gebieden en kunnen we indien nodig de juiste preventieve maatregelen treffen. De preventie van ILT ligt in goede bedrijfshygiëne en reiniging en desinfectie. Daarnaast is een juiste vaccinatiestrategie belangrijk.

Kort Nieuws

- GD toonde in het tweede kwartaal M.g. aan bij leghennen van zes bedrijven en drie keer bij hobbypluimvee.
- In de legsector werd bij zes koppels *Salmonella* Enteritidis aangetoond.
- GD toonde via sectie Coryza aan bij leghennen van een bedrijf met uitloop.

Locatie van, via het EWS, gemelde uitbraken van ILT op Nederlandse bedrijven in juni t/m 4 september 2017 (n=10) (één taartpunt=één besmetting) (Bron: GD;EWS)

De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld. Hierbij ligt het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij GD. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van meer algemene trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. Het ministerie van EZ en de pluimveesector (AVINED) geven financiële ondersteuning aan de monitoring.

Pootproblemen bij leghennen

In de monitoringsflyer van het eerste kwartaal van 2017 meldde GD dat de legsector sinds begin 2017 wordt geconfronteerd met hennen met beschadigde poten. De beschadigingen zitten aan de voorzijde van het onderbeen of aan de bovenkant van de tenen. De ernst kan uiteenlopen van schilferige of zichtbaar beschadigde schubben tot bloederige en ontstoken wonden.

Er is een werkgroep opgesteld om de oorzaken en oplossingen voor pootproblemen nader te onderzoeken. Daarvoor is een pilotonderzoek opgezet waarin door een combinatie van sectie en een enquête de mate van voorkomen, risicofactoren en mogelijke behandelingen in kaart worden gebracht. In de werkgroep zitten vertegenwoordigers van de dierenartsen, veevoerindustrie, opfokorganisaties, eierhandelaren en GD.

Eerste onderzoeksresultaten

De eerste resultaten van veertig inzendingen van pluimvee voor sectie en van 51 enquêtes zijn inmiddels geanalyseerd. Er is geen gemeenschappelijke achtergrond op het gebied van opfokorganisatie, veevoerleverancier, vermeerderingskoppel, opfok of ras. Het betreft vooralsnog alleen witte hennen en over het algemeen jonge, goed producerende koppels. Er is variatie in ernst van de verwonding en in uitval. Afwijkingen aan de poothuid met binnendringen van bacteriën en onderhuidse reactie lijken primair te zijn. De oorzaak hiervan is (nog) onbekend. Onrust in het koppel lijkt de ernst van de problemen te verergeren. Aan de hand van het reeds uitgevoerde onderzoek kunnen de volgende oorzaken worden uitgesloten: virale, primaire bacteriële en schimmelinfecties, parasieten, tumoren, (myco)toxinen,

botproblemen, gewrichtsproblemen, bloedluis(behandeling), stalverlichting/inventaris en selectieve voeropname. Verdere resultaten van het onderzoek om de oorzaak te achterhalen worden besproken in de werkgroep.

Update hoogpathogene vogelgriep in Europa

In het tweede kwartaal van 2017 is de situatie van de H5N8-uitbraak dusdanig verbeterd dat op 13 april het bezoekverbod aan vogelverblijfplaatsen werd versoepeld: voor houders van hobbyvogels is het bezoekverbod komen te vervallen en voor commerciële pluimveebedrijven werd bezoek mogelijk indien wordt voldaan aan een streng hygiëneprotocol. Ook andere onderdelen van het hygiëneprotocol bleven van kracht. Daarnaast verviel de verplichting tot het doen van klinisch onderzoek voorafgaand aan vervoer van pluimvee naar pluimveebedrijven en van klinisch onderzoek op eenden en kalkoenen die voor slachting werden aangeboden. Op 19 april kwam er een einde aan de ophokplicht. Per 17 mei heeft Nederland op basis van OIE-richtlijnen de AI-vrijstatus herkregen.

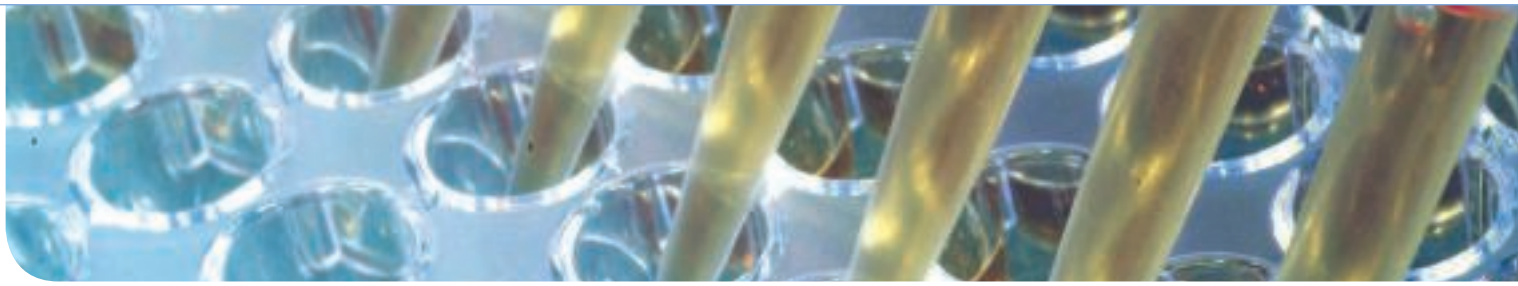
Op 30 mei 2017 werd in de wijk Hoograven in Utrecht bij twee dode wilde ganzen (*Anser anser*) HPAI van het type H5N5 aangetroffen na een plotselinge sterfte van in totaal vijf ganzen. Een bevinding die echter geen invloed heeft op de AI-vrijstatus van Nederland. H5N5 is eerder aangetoond bij wilde vogels in Duitsland, Montenegro, Italië en Kroatië.

In Europa werd in het tweede kwartaal van 2017 HPAI-H5N8 vastgesteld bij zowel commercieel pluimvee als hobbypluimvee/backyard pluimvee en/of wilde vogels in diverse landen. In het derde kwartaal van 2017 is het aantal meldingen van uitbraken behoorlijk afgenomen (Bron: OIE). Vanuit België kwam nog een melding van een besmetting bij hobbypluimvee (begin juli). Duitsland, Engeland en Zwitserland meldden in augustus besmettingen bij wilde vogels, met name bij zwanen. Italië is echter het land waar momenteel de meeste aandacht naar uitgaat: in juli en augustus werden zeventien besmettingen van H5N8 gemeld voor commercieel pluimvee, twee besmettingen voor backyard pluimvee en twee meldingen voor wilde vogels (eenden en een zwaan).

Dierziekte	Korte omschrijving (aantallen op bedrijfsniveau)
Artikel 15-ziekten pluimvee (aangifte- en/of bestrijdingsplichtig)	
Aviaire Influenza in Nederland (Bron: GD, WBVR, Rijksoverheid)	**HPAI:** H5N5 bij wilde ganzen
	LPAI: Serologisch: antistoffen tegen H6 PCR: niet aangetoond
Aviaire Influenza in Europa (Bron: OIE)	**HPAI:** H5N8: diverse landen H5: Finland
	LPAI: Frankrijk: H5N3 en H7
NCD in Nederland (Bron: GD, OIE)	Niet aangetoond
NCD in Europa (Bron: OIE)	Geen meldingen
M. gallisepticum[A] (Bron: GD)	Reproductiesector: 0 Opfok-leghennen: 0 Leghennen: - niet gevaccineerd en besmet: 0 - gevaccineerd en besmet: 6 Kalkoenen: 0
M. synoviae[B] (Bron: GD)	Reproductiesector: 39 Opfok-leghennen: 23 Leghennen: 177 Kalkoenen: 0
Salmonella Gallinarum (SG) (Bron: GD)	Niet aangetoond
Salmonella Pullorum (SP) (Bron: GD)	Niet aangetoond
Artikel 100-ziekten pluimvee (aangifteplichtig)	
Salmonellose (op koppelniveau) (Bron: NVWA)	***S.* Enteritidis** Reproductie: 0 koppels Opfokleghennen: 0 koppels Leghennen: 6 koppels
	***S.* Typhimurium** Reproductie: 0 koppels Opfokleghennen: 0 koppels Leghennen: 0 koppels
Campylobacteriose	Geen data beschikbaar

>>

Vervolg tabel

Dierziekte	Korte omschrijving (aantallen op bedrijfsniveau)
Overige OIE-lijst-aangifteplichtige pluimveeziekten in Nederland	
Aviaire chlamydia (Bron: GD)	Niet aangetoond bij GD in commercieel pluimvee. Eén keer aangetoond bij een papegaai.
Gumboro (IBD) (Bron: GD; EWS)	**Meldingen in EWS[C]:** Vleeskuikens: 1
Infectieuze bronchitis (IB) (Bron: GD)	**Meest aangetoonde types bij GD:** IB-D388 bij vleeskuikens IB-4/91 bij leghennen
Infectieuze laryngotracheïtis (ILT) (Bron: GD;EWS)	**Meldingen in EWS[C]:** Leghennen: 1
Turkey Rhinotracheïtis (TRT) (Bron: GD)	**Vastgesteld bij GD:** Vleeskuikens: 2 Leghennen: 1
Overige pluimveeziekten	
Coryza (*Avibacterium paragallinarum*) (Bron: GD;EWS)	**Meldingen in EWS[C]:** Hobbypluimvee: 2
Vlekziekte (Erysipelothrix rhusiopathiae) (Bron: GD)	**Vastgesteld bij GD:** Leghennen: 1
Pasteurella multocida (Bron: GD)	**Aangetoond bij sectie:** Leghennen: 2 **Geen meldingen aan de NVWA**
Histomonosis (Bron: GD)	**Vastgesteld bij GD:** Leghennen: 4

A Gebaseerd op serologische monitoring
B Gebaseerd op serologische monitoring en/of de differentiërende M.s.-PCR
C Early Warning Systeem

GD, Postbus 9, 7400 AA Deventer, T. 0900-1770, F. 0570-63 41 04
www.gddiergezondheid.nl, info@gddiergezondheid.nl

GDOV1202/10-17